

PIRKANMAAN SAIRAANHOITOPPIIRIN KUNTAYHTYMÄN PERUSSOPIMUS

Jäsenkuntien hyväksymä
Voimassa 1.6.2017

1. LUKU SAIRAANHOITOPPIIRIN KUNTAYHTYMÄ

1 §
Nimi ja kotipaikka

Kuntayhtymän nimi on Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja sen kotipaikka on Tampereen kaupunki.

2 §
Jäsenkunnat

Kuntayhtymän jäsenkunnat ovat: Akaa, Hämeenkyrö, Ikaalinen, Juupajoki, Jämsä, Kangasala, Kihniö, Kuhmoinen, Lempäälä, Mänttä-Vilppula, Nokia, Orivesi, Parkano, Pirkkala, Pälkäne, Ruovesi, Sastamala, Tampere, Urjala, Valkeakoski, Vesilahti, Virrat ja Ylöjärvi.

3 §
Tehtävä

Kuntayhtymän tehtävänä on palveluyhteisönä toteuttaa laissa säädetty ja palvelusopimuksissa sovittu erikoissairaanhoito sekä huolehtia yliopistolliselle sairaalalle laissa säädetyistä muista tehtävistä.

Lisäksi kuntayhtymän tehtävänä on järjestää alueellaan laissa säädetty kehitysvammaisten erityishuolto siltä osin kuin kunnat ovat antaneet tehtävän kuntayhtymän hoidettavaksi.

Kuntayhtymä voi myös tuottaa valtuuston päättämille jäsenkunnille laissa säädettyjä perusterveydenhuollon ja yksittäisiä sosiaalihuollon palveluja sopimalla siitä kuntien tai kuntien muodostaman yhteistoiminta-alueen kanssa.

Tehtävänsä toteuttamiseksi kuntayhtymä omistaa ja hallitsee Tampereen yliopistollista sairaalaa.

Tampereen yliopistollisen sairaalan toiminnasta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

Kuntayhtymällä voi olla valtuuston perustamia liikelaitoksia, joiden toiminnasta määrätään tarkemmin kuntayhtymän hallintosäännössä.

Kuntayhtymä voi lisäksi olla mukana liikelaitoskuntayhtymässä ja osakkaana muissakin yhteisöissä, joiden toiminnalla edistetään kuntayhtymän tehtäväalaa.

Kuntayhtymässä voi olla asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien edistämistä varten hallituksen asettamia asiakasfoorumeja.

4 §

Jäsenkunnan ottaminen ja ero

Uuden jäsenkunnan jäsenyys kuntayhtymässä alkaa, ellei toisin määrätä, perussopimuksen asiaa koskevan muutoksen hyväksymistä seuraavan kalenterivuoden alusta.

Jäsenkunnan, joka haluaa erota kuntayhtymästä, tulee tehdä siitä ilmoitus kuntayhtymän hallitukselle. Ero tulee voimaan eroilmoitusta seuraavan kalenterivuoden päätyttyä.

5 §

Peruspääoma ja jäsenkuntien osuudet ja vastuut

Kuntayhtymän peruspääoma muodostuu jäsenkuntien pääomaosuuksista 31.12.2016 tilanteeseen perustuen.

Kuntayhtymän perustamishankkeeseensa saama valtionosuus otetaan huomioon jäsenkuntien peruspääomaosuuksissa.

Kuntakohtaiset peruspääomaosuudet ilmoitetaan taseen liitteessä.

Kuntayhtymä suorittaa viimeisen vahvistetun taseen mukaisille jäsenkuntien peruspääomaosuuksille valtuuston päättämän koron kuitenkin vähintään 2 ½ %. Korro suoritetaan jäsenkunnille vuosittain seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

Jäsenkunnan osuus kuntayhtymän varoihin sekä vastuu veloista ja velvoitteista määräytyvät peruspääomaosuuksien suhteessa.

6 §

Osuuksien luovuttaminen

Jäsenkuntien välisistä osuuksien luovutuksista sopivat kunnat keskenään.

Mikäli jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä, suoritetaan jäsenkunnalle valtuuston päätöksellä sen jäsenkuntaosuus tai osa siitä. Mikäli muut jäsenkunnat eivät lunasta eroavan kunnan pääomaosuutta, alennetaan peruspääomaa. Korvaus peruspääomaosuuksista suoritetaan tasasuuruksina erinä enintään viiden vuoden aikana eron voimaantulosta lukien.

2. LUKU

VALTUUSTO

7 §

Jäsenten lukumäärä ja äänivalta

Valtuustoon valitsevat jäsenkuntien valtuustot jäseniä kunnan väestötietolain mukaisen vuoden vaihteen asukasluvun mukaan seuraavasti:

Kunnan asukasluku	Jäsenten luku
2 000 tai vähemmän	1
2 001 - 8 000	2
8 001 - 25 000	3
25 001 - 100 000	4
100 001 - tai enemmän	5

Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen.

Valtuuston jäsenet valitaan jäsenkuntien valtuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi. Lisäksi Tampereen yliopisto nimeää valtuustoon kaksi (2) jäsentä ja kaksi (2) henkilökohtaista varajäsentä.

Jäsenkunnan valitsemien jäsenten yhteinen äänimäärä valtuustossa määräytyy vuosittain kunnan väestötietolain mukaisen vuoden vaihteen asukasluvun mukaan siten, että kunnan valitsemilla jäsenillä on yhteensä yksi (1) ääni jokaista alkavaa tuhatta (1 000) asukasta kohti. Äänimäärä voi kuitenkin olla enintään viidennes (1/5) kaikkien jäsenkuntien valitsemien jäsenten yhteenlasketusta rajoittamattomasta äänimäärästä. Kunnan valitsemien jäsenten yhteinen äänimäärä jakautuu tasan heistä saapuvilla olevien kesken.

Yliopiston edustajien äänimäärä valtuustossa on 10 % kuntien valtuustoon valitsemien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä. Yliopiston valtuustoon valitsemilla jäsenillä ei ole äänioikeutta hallitusta ja johtokuntia valittaessa.

8 §

Päätösvaltaisuus

Valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmannesta (2/3) jäsenistä on saapuvilla ja he edustavat vähintään puolta (1/2) kaikkien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä.

9 §

Toiminta

Valtuuston toiminnasta määrätään tarkemmin työjärjestyksessä.

3. LUKU

HALLITUS

10 §

Kokoonpano

Valtuusto valitsee toimikaudekseen hallitukseen yksitoista (11) jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä. Yksi (1) jäsenistä valitaan puheenjohtajaksi ja yksi (1) varapuheenjohtajaksi.

Tampereen yliopistolla on oikeus nimetä hallitukseen lisäksi kaksi (2) jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä.

Hallituksen kokoonpano on Tampereen yliopiston nimeämiä jäseniä lukuun ottamatta sovittava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustossa edustettuina olevien eri ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella kunnallisvaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Hallitusta valittaessa on lisäksi pyrittävä siihen, että hallituksen kokoonpano muodostuu alueellisesti tasapuoliseksi.

11 §

Hallituksen tehtävät

Sairaanhoitopiiriä johtaa valtuuston alaisena hallitus.

Hallitus valvoo kuntayhtymän etua, edustaa kuntayhtymää ja tekee sen puolesta sopimukset, jollei näitä tehtäviä ole kuntayhtymän hallintosäännöllä siirretty kuntayhtymän muun toimielimen tai viranhaltijan tehtäväksi.

Sairaanhoitopiirin johtajalla on oikeus hallituksen puheenjohtajan ohella käyttää hallituksen puhevaltaa.

Kuntayhtymän nimen kirjoittamiseen määrätään hallintosäännössä.

Hallituksen muista tehtävistä, määrätään tämän perussopimuksen 12 §:ssä ja kuntayhtymän hallintosäännössä.

12 §
Siirretty päätösvalta

Valtuuston päätösvallasta siirretään hallituksen päätettäväksi, jollei tässä perussopimuksessa tai hallintosäännössä ole toisin määrätty:

- 1) viranhaltijan ja työntekijän ottaminen kuntayhtymän yhtymähallinnon ja Tampereen yliopistollisen sairaalan sekä virkaan tai tehtävään. Sairaanhoidopiirin johtajan, johtajaylilääkärin ja hallintoylihoitajan ottaa virkaan kuitenkin valtuusto;
- 2) virka- ja työehtosopimuksen määräyksen soveltaminen siltä osin kuin se sopimuksessa määrättyssä rajoissa on jätetty kuntayhtymän harkintaan;
- 3) päättäminen perusteista, joiden mukaisesti palveluja annetaan kuntayhtymän ulkopuolelle;
- 4) hankkeissa ja hankinnoissa noudatettavista periaatteista määrääminen ja hankkeista ja hankinnoista päättäminen, mikäli niitä ei ole siirretty johtokunnan tai viranhaltijan päätettäväksi;
- 5) maksujen ja korvausten määrääminen kuntayhtymän palveluksista;
- 6) vapautuksen ja lykkäyksen myöntäminen kunnallisen maksun suorittamisesta;
- 7) kuntayhtymän omaisuuden ja henkilökunnan vakuuttaminen;
- 8) kuntayhtymän omaisuuden vuokralle antaminen, irtaimen omaisuuden myynti ja kiinteän omaisuuden myynti 100 000 euroon saakka sekä kiinteän omaisuuden ostaminen;
- 9) kuntayhtymän lainanotosta päättäminen valtuuston talousarviossa tai erikseen tekemän päätöksen asettamissa rajoissa;
- 10) kuntayhtymän edustajien nimeämisestä päättäminen sellaisten yhteisöjen, säätiöiden tai laitosten toimielimiin ja kokouksiin, joiden osalta päätöksentekoa ei ole siirretty johtokunnille;
- 11) tarpeelliset ratkaisut valtuuston vuosittain tekemän tilapäisvelan ottamista koskevan päätöksen toteuttamiseksi kuntayhtymän maksuvalmiuden sitä vaatiessa.

Hallituksen tehtävänä on lisäksi antaa selitys valtuuston päätöksestä tehdyn valituksen johdosta.

Päätösvaltaa käyttäessään hallituksen on noudatettava valtuuston talousarvion hyväksymisen yhteydessä tai muutoin antamia yleisiä ohjeita.

Hallitus voi siirtää päätösvaltaansa alaiselleen toimielimelle tai viranhaltijalle.

4. LUKU JOHTOKUNNAT

13 § Johtokuntien asettaminen

Valtuuston perustamalla liikelaitoksella voi olla hallituksen alainen johtokunta, jonka jäsenten lukumäärästä määrätään kuntayhtymän hallintosäännössä.

14 § Siirretty päätösvalta

Valtuuston perustaman liikelaitoksen johtokunnan tehtävistä ja päätösvallasta määrätään kuntayhtymän hallintosäännössä.

5. LUKU OHJAUSRYHMÄT

15 § Ohjausryhmät

Kuntayhtymässä voi olla 3 §:n 3 momentissa mainittuja toimintoja varten ohjausryhmiä. Ohjausryhmien nimeämisestä ja niiden tehtävistä päättää kuntayhtymän hallitus.

6. LUKU SUUNNITTELU JA TALOUS

16 § Talousarvio ja –suunnitelma

Kuntayhtymän valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kuntayhtymälle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvion tulee perustua palvelusopimuksiin.

Hyväksytty talousarvio ja -suunnitelma on lähetettävä jäsenkunnille tiedoksi vuoden loppuun mennessä.

Liikelaitoksen johtokunnan talousarvio- ja suunnitelmaehdotus on toimitettava hallitukselle viimeistään 30. päivänä syyskuuta.

Hallituksen ja liikelaitoksen johtokunnan esitys talousarvioksi ja -suunnitelmaksi on toimitettava valtuustolle ja jäsenkunnille viimeistään 30. päivänä marraskuuta.

Liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen talousarviosta ja -suunnitelmasta valtuuston kokouksen jälkeen vuoden loppuun mennessä.

17 § Sopimusohjaus

Jäsenkunta ja kuntayhtymä sopivat vuosittain kuntayhtymän tuottamien palvelujen määrästä, laadusta ja järjestämistavasta seuraavan vuoden aikana. Palvelusopimus seuraavan vuoden palveluista on tehtävä viimeistään lokakuun loppuun mennessä.

Jäsenkunnat voivat muodostaa tilaajarenkaan, joka sopii tilaajarenkaaseen kuuluvien kuntien puolesta kuntayhtymän tuottamien palvelujen määrästä, laadusta ja järjestämistavasta seuraavan vuoden aikana. Jäsenkunnat päättävät tilaajarenkaan muodostamisesta.

tamisesta yhtäpitävin päätöksin viimeistään talousarviovuotta edeltävän helmikuun loppuun mennessä. Tilajarengaan muodostamispäätöksessä määrätään, kuka tai ketkä edustavat tilajarengasta ja käyttävät sen puolesta puhevaltaa sekä miten korvaukset kuntayhtymän tuottamista palveluista laskutetaan ja jaetaan tilajarengasteen kuuluvien kuntien kesken. Sopimus tilajarengaan seuraavan vuoden palvelujen käytöstä on tehtävä viimeistään lokakuun loppuun mennessä.

Kuntayhtymän 3 §:n 1 momentissa tarkoitetuista palveluista ja niiden sisällöstä sekä hinnoista päättää kuntayhtymän hallitus. Hinnoitteluperusteista päättää kuntayhtymän valtuusto.

Kuntayhtymä laskuttaa jäsenkuntaa tai tilajarengasta talousarviovuoden aikana ennakoon kahdesti kuukaudessa 1/24 sopimuksen loppusummasta. Palvelujen toteutuneeseen käyttöön perustuvan tasauslaskun kuntayhtymä tekee talousarviovuotta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. Tasauslaskussa otetaan huomioon palvelujen todellisen käytön ja kuntayhtymän hallituksen päättämien hintojen lisäksi 20 §:ssä mainittu potilaskohtaisten kustannusten tasaaminen.

Mikäli jäsenkunta ja kuntayhtymä eivät tee sopimusta seuraavan vuoden palvelujen käytöstä lokakuun loppuun mennessä kuntayhtymä perii palvelujen käytöstä kuntayhtymän hallituksen päättämien hintojen mukaisen korvauksen, joka on sama kuin muilta jäsenkunnilta perittävä korvaus. Kuntayhtymä laskuttaa käytetyistä palveluista kahden viikon välein.

18 §

Sopimusohjaus 3 §:n 2 ja 3 momentin tarkoittamissa palveluissa

Jäsenkunta ja kuntayhtymä sopivat vuosittain kuntayhtymän tuottamien palvelujen määrästä, laadusta ja järjestämistavasta seuraavan vuoden aikana. Palvelusopimus seuraavan vuoden palveluista on tehtävä viimeistään lokakuun loppuun mennessä.

Kuntayhtymän 3 §:n 2 ja 3 momentin tarkoittamista palveluista ja niiden sisällöstä sekä hinnoista päättää kuntayhtymän hallitus. Hinnoitteluperusteista päättää kuntayhtymän valtuusto.

Kuntayhtymä laskuttaa jäsenkuntaa talousarviovuoden aikana ennakoon kahdesti kuukaudessa 1/24 sopimuksen loppusummasta.

Mikäli jäsenkunta ja kuntayhtymä eivät tee sopimusta seuraavan vuoden palvelujen käytöstä lokakuun loppuun mennessä kuntayhtymä perii palvelujen käytöstä kuntayhtymän hallituksen päättämien hintojen mukaisen korvauksen. Kuntayhtymä laskuttaa käytetyistä palveluista kahden viikon välein.

Edellä 3 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua toiminnasta kuntayhtymälle kertyvien tuottojen pitää kattaa siitä aiheutuvat kustannukset.

Edellä mainitusta toiminnasta syntyneen alijäämän kattaminen ja ylijäämän palauttaminen suoritetaan ao. tilikauden ja ao. jäsenkuntien palveluostojen euromäärien mukaisessa suhteessa ennen valtuuston mahdollisesti 25 §:n perusteella päättämää kuntayhtymän tilikauden ali- tai ylijäämän käsittelyä.

19 §

Investointien pääomarahoitus ja vieraan pääoman lyhennysten rahoitus

Investoinnit voidaan valtuuston päättämällä tavalla rahoittaa kuntayhtymän tulorahoituksella ja kassavaroin, peruspääomaa korottamalla, vieraalla pääomalla tai erillisellä investointiin kohdennetulla rahoitusosuudella.

Peruspääoman korotukset jakaantuvat jäsenkuntien kesken 5 §:n pääomaosuuksien suhteessa, mikäli jäsenkunnat eivät keskenään toisin sovi.

Investointeihin käytetyn vieraan pääoman korot ja lyhennykset rahoitetaan palvelujen myynnin suhteessa niiltä sairaaloilta ja toimintayksiköiltä sekä liikelaitoksilta, joiden investointeihin lainat on otettu.

20 §

Potilaskohtaisten kustannusten tasaaminen

Erikoissairaanhoidon lain 56 a §:n tarkoittamien jäsenkunnalle aiheutuvien poikkeuksellisen suurten potilaskohtaisten kustannuksien tasaamiseksi jäsenkunnilta voidaan periä vuosittain tilikauden alun asukaslukuun perustuva valtuuston vahvistama maksu. Potilaskohtaisten kustannusten tasaamisesta päättää valtuusto.

21 §

Erityisvelvoitteiden kattaminen

Erityisvelvoitteista aiheutuvien kustannuksien kattamiseksi jäsenkunnilta voidaan periä tilikauden alun asukaslukuun perustuva maksu, jonka valtuusto vuosittain vahvistaa. Maksun vahvistamisen yhteydessä valtuusto hyväksyy ne toiminnot, joista aiheutuvat kustannukset erityisvelvoitemaksulla katetaan.

22 §

Maksuehto ja viivästyskorko

Palvelumaksujen ja perussopimuksen muiden suorituksien erääntymisajat määritellään siten, että jäsenkunnalle jää vähintään neljäntoista (14) päivän suoritusajaksi. Valtuusto päättää 20 ja 21 §:ssä mainittujen asukaslukuun perustuvien maksujen sekä 19 §:ssä mainittujen peruspääoman korotuksien perimisajankohdista.

Viivästyneelle suoritukselle jäsenkunta tai kuntayhtymä maksaa vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisesti.

7. LUKU

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

23 §

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatiminen

Tilinpäätös ja toimintakertomus on saatettava valtuuston käsiteltäväksi tilikautta seuraavan kesäkuun 15. päivään mennessä.

24 §

Rahastojen perustaminen

Rahastojen perustamisesta ja niiden säännöistä päättää valtuusto. Päätös edellyttää, että sitä kannattaa kaksi kolmasosaa (2/3) saapuvilla olevien valtuutettujen yhteenlasketusta äänimäärästä.

25 §

Tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja hyväksyminen sekä ali- ja ylijäämän käsittely

Tilinpäätöksen allekirjoittavat hallituksen jäsenet ja esittelijä.

Hyväksyessään tilinpäätöksen valtuusto päättää samalla tilikauden tuloksen käsitte-lystä ja tarvittavista talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Valtuusto voi päättää, että edellisen tilikauden ylijäämä palautetaan seuraavalla tili-kaudella jäsenkunnille edellisen tilikauden palveluostojen euromäärien mukaisessa suhteessa ja vastaavasti tilikauden alijäämä voidaan rahoittaa jäsenkunnilta tilikau- den palveluostojen euromäärien mukaisessa suhteessa. Valtuusto voi päättää palaut- taa jäsenkunnilleen taseeseen kertynyttä edellisten vuosien ylijäämää peruspääomi- en mukaisessa suhteessa.

8. LUKU HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTUS

26 § Tarkastuslautakunta

Hallinnon ja talouden tarkastamisessa noudatetaan mitä siitä on säädetty kuntalaissa (410/2015) ja määrätty kuntayhtymän hallintosäännössä. Tarkastuslautakuntaan valtuusto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ja viisi jäsentä sekä jokaiselle jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen.

27 § Tilintarkastuskertomus ja sen käsittely

Tilinpäätös on annettava tilintarkastajien tarkastettavaksi viimeistään tilikautta seu- raavan maaliskuun loppuun mennessä. Tilintarkastajien on annettava kultakin tilikau- delta tilintarkastuskertomus huhtikuun loppuun mennessä.

Tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistu- tuksista selvitykset sekä hallituksen lausunto toukokuun loppuun mennessä.

9. LUKU KUNTAYHTYMÄN PURKAMINEN JA LOPPUSELVITYS

28 § Purkaminen ja loppuselvitys

Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot. Kuntayhtymän pur- kautuessa hallitus huolehtii loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta jär- jestelystä.

Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorit- tamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille 5 §:n peruspääoma- osuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorit- tamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.

10. LUKU VOIMAANTULO

29 § Voimaantulo

Tämä perussopimus tulee voimaan 1.6.2017.